

AGROLESNÍCKE SYSTÉMY: SILVOPASTORÁLNE

Rok založenia	1980
Špecializácia	Chov oviec a ošípaných
Rozloha farmy	130 ha
Počet zamestnancov	2
Rok založenia agrolesníckych plôch	1980
Adresa	Camino del Puerto s/n. CP 23110 Pegalajar - Jaén (Španielsko)
Webová stránka	...

Farma je zameraná na **chov a výkrm oviec a ošípaných za účelom predaja mäsa**. Nachádza sa na mieste, kde prevládajú **porasty dubov**, v ktorých sa vykonáva zahusťovanie výsadiieb a starostlivosť o ne. Na farme sú každoročne osiate obilniny na výkrm vlastných hospodárskych zvierat. **Zvieratá sa okrem toho živia tiež pastvou a zvyškami po pestovaní obilnín.**

Farma sa pred začiatkom súčasného využitia špecializovala na chov kôz a dojníc. Práce v lese sa robili od založenia farmy, pričom prerezávanie dubov sa robilo od doby, kedy bola oblasť pred stáročiami pozmenená. **Prerezávanie však bolo v 70. rokoch veľmi bezcitné a nenávratne poškodilo duby. Techniky prerezávok stromov už boli prispôsobené súčasným znalostiam starostlivosti o stromy**, ktoré sú popularizované organizáciami ako IFAP (Inštitút výskumu a vzdelávania v poľnohospodárstve a rybolove v Andalúzii) a UCO (Univerzita v Córdobe), aby sa zabezpečilo, že strom bude žiť dlhú dobu a v dobrom zdravotnom stave.

V súčasnej dobe prebieha chov oviec v ekologickom režime využívajúcom pastviny a obilniny produkované na farme. Stromy zasiahnuté nevhodným prerezávaním a rôznymi chorobami sú ošetrované opatrne a zároveň sú využité poznatky získané od odborníkov na danú problematiku z rôznych kurzov a konferencií. Na personál vykonávajúci starostlivosť o duby je pritom dohliadané. Hľadá sa čo najviac udržateľný spôsob hospodárenia v rámci možností farmy.

Vtáče búbky sa používajú na rozmnožovanie vtákov, ktoré sa živia hmyzom a larvami (možní budúci škodcovia na dube). Toto opatrenie podporuje biologický boj proti škodcom pred používaním fytosanitárnych produktov, a to z toho dôvodu, aby sa znížilo používanie chemických prípravkov, ktoré sú negatívne pre zdravie ľudí a životné prostredie.

- Je ešte skoro pre pozorovanie veľkých zmien spôsobených prerezávaním, starostlivosťou o stromy a zahusťovaním výsadby, pretože duby reagujú na zmeny veľmi pomaly. Aj napriek tomu, že niektoré zásahy boli vykonané už pred rokmi, stále sa nedajú pozorovať významné zmeny.

Dá sa povedať, že tento systém je dedičstvom farmy, pretože základné agrolesnícke praktiky sa tu používali tradične, aj keď s inými technikami a mechanizmami. Organizácia ako IFAP Hinojosa del Duque a Universidad de Córdoba **informujú farmára o nových formách starostlivosti o les**, aby sa zabezpečilo jeho zdravie a produktivita. V súčasnej dobe sú niektoré techniky používané na farme experimentálne a majú slúžiť k zlepšeniu stavu stromov. Neexistujú žiadne dotácie na vykonávanie týchto praktík (výsadby stromov, ochrana proti škodcom atď.). Je to sám vlastník, ktorý opatrenia financuje, pretože vie, že sú nevyhnutné. Aj keď v prípade tejto farmy existuje **iniciatíva financovaná lokálnymi firmami a obcami z okolia, ktorá poskytuje pomoc pri výsadbách vedúcich k zvýšeniu zakmenenia dubových lesov**.

Veľmi dôležité je:

- 1. Poznať dobre využívané prostredie: nie všetky agrolesnícke praktiky sú vhodné pre danú oblasť.** Dobre poznať charakteristiky farmy je veľmi dôležité pri rozhodovaní, ktoré praktiky použiť z hľadiska úspešnosti. Napríklad čerešne naočkované hluzovkami nemôžu byť vysadené v kyslých pôdach, pretože dávajú prednosť pôdam bázickým.
- 2. Osvojiť si vykonávané techniky správne:** je veľmi dôležité si natrénovať a osvojiť techniky, ktoré sa vykonávajú v agrolesníckych systémoch, aby sa predišlo škodám. Napríklad pri preredovaní dubov je potrebné zaobchádzať s náradím tak, aby nedošlo k poškodeniu stromov, a tým umožnenie vstupu patogénov do rany, a zároveň aby sa dosiahol zodpovedajúci rast a produkcia.

SPÔSOB ZALOŽENIA AGROLESNÍCKYCH PORASTOV

Do súboru opatrení vykonávaných na farme patrí:

- 1. Prerezávka porastov robená motorovou pílou a traktorom s prednou radlicou.**
- 2. Kontrola výskytu škodcov, poškodenie listov a straty olistenia spôsobené hmyzom.** Na boj so škodcami sa používajú netoxické produkty a biologická kontrola pomocou prírodných predátorov.
- 3. Zahusťenie výsadby stromov: vysádzajú sa predpestované sadenice zo semien stromov z farmy v pravidelných rozstupoch 10-12 m medzi rastlinami. Ochrana vysadených stromov sa vykonáva pomocou pletiva s výškou 2 m. Prírodné zmladenie je tiež chránené.**

HROZBY/VÝZVY/DOPORUČENIA

- **1. Konkurencia s intenzívnou produkciou:** Extenzívna produkcia nemôže súťažiť v číselných ukazovateľoch s intenzívnou produkciou (náklady sú vyššie, a to znižuje zisky).
- **2. Podpora štátu:** Existuje veľmi málo podpory k tomuto typu hospodárenia (finančnej a technickej).
- **3. Trhy:** Zmluvy uzavreté s ostatnými štátmi stavajú lokálne produkty do nevýhodnej situácie, keď sa podrobujú početným hygienickým kontrolám a kontrolám kvality v porovnaní s výrobkami zo zahraničia, ktoré podliehajú menej prísny normám.
- **4. Prírodné podmienky:** Nedostatok zrážok a zvyšujúca sa teplota, domáci i zavlečení škodcovia, preťaženie hospodárskych zvierat a pod., vystavujú tieto agroekosystémy stále väčšiemu riziku.

Agrolesnícké praktiky, ktoré sú dobre vykonané a prispôsobené podmienkam farmy, môžu byť veľmi prospešné pre udržanie alebo aj zlepšenie produkcie. Je potrebné urobiť dôkladnú štúdiu možných opatrení pre rôzne oblasti. Po získaní nevyhnutných znalostí a zručností môžete získať maximálne využitie zdrojov farmy a súčasne zachovať trvalo udržateľnú produkciu.

V tomto prípade, keď sa jedná o systém, ktorý reaguje na zmeny veľmi pomaly, je príliš skoro hodnotiť vykonané agrolesnícké opatrenia. Získané rady zo školenia však naznačujú, že vykonané praktiky vedú k zlepšeniu podmienok výroby, a tým k ekonomickej aj ekologickej udržateľnosti.

PLÁNY DO BUDÚCNOSTI

Farma je v režime ekologického poľnohospodárstva a je obhospodarovaná v rámci pravidiel, ktoré tento systém má. Do budúcnosti by mala farma prejsť pod biodynamický model a urobiť tak ďalší krok vpred smerom k viac prírode blízkej prevádzke v rámci udržania ziskovosti.

RADA NA ZÁVER

1. Znalosť predpisov rovnako ako možností dotácií: je nutné držať krok s požiadavkami týkajúcimi sa predpisov, ktoré musia byť splnené v rámci každého typu využitia.
2. Odborná príprava: v ktoromkoľvek z aspektov, ktorý riadi prevádzku poľnohospodárskeho podniku, od ekonomiky po starostlivosť o rastliny a zvieratá.
3. Znalosť prostredia farmy: zohľadnite možnosti, ktoré ponúka územie, na ktorom sa chystáte realizovať Vašu aktivitu a nerobte postupy, ktoré nie sú ziskové alebo sú vyložene nevhodné vzhľadom na charakter farmy.

Odporúčanie farmára:

"Pred začatím akejkoľvek aktivity spojenej s agrolesníctvom je dôležité vedieť či bude prosperovať v budúcnosti, a teda bude zdrojom príjmov pre majiteľov a zamestnancov. Dôležité je tiež či sa bude jednať o systém šetrný k životnému prostrediu."

KLÍČOVÉ SLOVÁ

Silvopastorálny systém ovce, ošípané, ekologické poľnohospodárstvo, dub, prerezávky, výsadby

Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+

